A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2005. október 25. *

A C-465/02. és C-466/02. sz. egyesített ügyekben,

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviseli: W.-D. Plessing, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Loschelder Rechtsanwalt)

felperesnek (C-465/02. sz. ügy)

és

a **Dán Királyság** (képviselik: J. Molde és J. Bering Liisberg, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek (C-466/02. sz. ügy),

* Az eljárás nyelvei: német és dán.

támogatják:

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues és A. Colomb, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxemburg),

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviseli: C. Jackson, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozók,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: J. L. Iglesias Buhigues és H. C. Støvlbæk, valamint A.-M. Rouchaud-Joët és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

támogatja:

a **Görög Köztársaság** (képviselik: V. Kontolaimos és I.-K. Chalkias, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

az EK 230. cikk alapján megsemmisítés iránt 2002. december 30-án benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas és J. Malenovský tanácselnökök, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), J. Klučka, U. Lõhmus és E. Levits bírák,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. február 15-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. május 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Németországi Szövetségi Köztársaság és a Dán Királyság az 1107/96/EK rendelet mellékletének a feta név tekintetében történő módosításáról szóló, 2002. október 14-i 1829/2002/EK bizottsági rendelet (HL L 277., 10. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 37. kötet, 195. o., a továbbiakban: megtámadott rendelet) megsemmisítését kérik.

Jogi háttér

2 A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 208., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 4. o., a továbbiakban: alaprendelet) 2. cikkének (1)–(3) bekezdése értelmében:

„(1) A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetmegjelöléseire és földrajzi jelzéseire e rendeletnek megfelelően lehet közösségi oltalmat szerezni.

(2) E rendelet alkalmazásában:

a) *eredetmegjelölés:* valamely régiónak, meghatározott helynek, vagy - kivételes esetben - országnak az olyan mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírására használatos elnevezése:

— amely e régióból, meghatározott helyről vagy ezen országból származik, és

— amelynek minősége vagy jellemzői főként vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek, valamint az e meghatározott földrajzi területen folyó termelésnek, feldolgozásnak és előállításnak köszönhető;

b) *földrajzi jelzés*: valamely régiónak, meghatározott helynek, vagy — kivételes esetben — országnak az olyan mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírására használatos elnevezése,

— amely e régióból, meghatározott helyről vagy ezen országból származik, és

— amely az e földrajzi származásnak tulajdonítható sajátos minőséggel, hírnévvel vagy egyéb jellemzőkkel rendelkezik, és amelynek termelése és/vagy feldolgozása és/vagy előállítása a meghatározott földrajzi területen folyik.

(3) Eredetmegjelölésnek kell tekinteni a valamely régióból vagy meghatározott helyről származó, mezőgazdasági terméket vagy élelmiszert jelölő egyes olyan, hagyományos földrajzi vagy akár nem földrajzi elnevezést is, amely eleget tesz a (2) bekezdés a) pontjának második francia bekezdésében említett feltételeknek."

3 A rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint:

„(1) Nem lehet bejegyezni a szokásossá vált elnevezéseket.

E rendelet alkalmazásában »szokásossá vált elnevezés« a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer olyan elnevezése, amely – bár arra a helyre vagy régióra utal, ahol e terméket vagy élelmiszert eredetileg állították elő vagy hozták forgalomba – a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer közismert elnevezésévé vált.

Annak megállapítása érdekében, hogy az elnevezés szokásossá vált-e, vagy nem, az összes tényezőt figyelembe kell venni, különösen:

— az azon tagállamban fennálló körülményeket, ahonnan az elnevezés ered, illetve a fogyasztási területen fennálló körülményeket,

— a többi tagállamban fennálló körülményeket,

— a vonatkozó nemzeti vagy közösségi jogszabályokat.

Amennyiben a 6. és 7. cikkben megállapított eljárást követően a bejegyzés iránti kérelmet azért utasítják el, mert az elnevezés szokásossá vált, a Bizottság az erre vonatkozó határozatot közzéteszi az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában.*"

4 Az alaprendelet 5–7. cikke az elnevezésbejegyzési eljárás „normál eljárását" határozza meg. Ennek keretében az említett rendelet 7. cikke a bejegyzési kérelemmel szembeni kifogásolási eljárásról rendelkezik.

5 A rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint:

„Ha a Bizottságot a 7. cikknek megfelelően nem értesítik kifogási nyilatkozatról, az elnevezést be kell vezetni a Bizottság által vezetett, az »Oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartása« elnevezésű nyilvántartásba, amely tartalmazza a csoportosulások és az érintett felügyeleti szervek nevét."

6 Az alaprendeletben foglalt intézkedések elfogadására a 15. cikk a következőket írja elő:

„A Bizottságot feladatai ellátásában a tagállamok képviselőiből álló és a Bizottság képviselőjének elnökletével működő bizottság segíti.

A Bizottság képviselője benyújtja a meghozandó intézkedések tervezetét a bizottsághoz. A bizottság a tervezetet az elnök által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül véleményezi. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdése szerint az azon határozatok esetében megállapított többséggel hozzák, amelyeket a Tanácsnak kell elfogadnia a Bizottság javaslatára. A bizottságon belül a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben rögzített módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

A Bizottság elfogadja a tervezett intézkedéseket, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy ha a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé a meghozandó intézkedésekről. A Tanács minősített többséggel jár el.

Amennyiben a Tanácshoz utalástól számított három hónapos határidő elteltével a Tanács nem járt el az ügyben, a Bizottság elfogadja a javasolt intézkedéseket."

7 Ezenkívül a rendelet 17. cikke a következőképpen vezeti be az „egyszerűsített eljárásnak" nevezett elnevezésbejegyzési eljárást:

„(1) A rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy a náluk jogi oltalom alatt álló elnevezések közül, illetve azokban a tagállamokban, ahol nem létezik oltalmi rendszer, a használat alapján elismert elnevezések közül melyeket szándékoznak e rendeletnek megfelelően bejegyezni.

(2) A 15. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Bizottság bejegyzi az (1) bekezdésben említett azon elnevezéseket, amelyek megfelelnek a 2. és a 4. cikknek. A 7. cikk nem alkalmazható. Szokásos elnevezések azonban nem vehetők fel a nyilvántartásba.

(3) A tagállamok mindaddig fenntarthatják az (1) bekezdésnek megfelelően közölt elnevezések nemzeti oltalmát, amíg a bejegyzés tárgyában nem születik határozat."

8 A 2081/92/EGK rendelet módosításáról szóló, 2003. április 8-i 692/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 99., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 38. kötet, 454. o.) 1. cikkének 15. pontja értelmében a nevezett 17. cikket el kell hagyni, azonban rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell a már bejegyzett megnevezésekre vagy olyan megnevezésekre, amelyek tekintetében a bejegyzési kérelmet a 17. cikkben meghatározott eljárás szerint a 692/2003 rendelet hatálybalépését megelőzően, azaz 2003. április 24. előtt tették meg.

9 Az eredetmegjelölések, földrajzi jelzések és különleges tulajdonságok tanúsítványa tekintetében tudományos bizottság felállításáról szóló, 1992. december 21-i 93/53/EGK határozatával (HL 1993. L 13., 16. o.) a Bizottság egy „tudományos bizottságnak" elnevezésű bizottságot állított fel, amelynek feladata a Bizottság kérésére megvizsgálni többek között az alaprendelet alkalmazása során felmerülő szakmai problémákat.

10 A határozat 3. cikke szerint a tudományos bizottság tagjait a Bizottság nevezi ki a tudományosan magas képesítésű és a határozat 2. cikkében meghatározott területeken szakértelemmel rendelkező személyek közül. A határozat 7. cikkének (1) bekezdése és 8. cikkének (1) bekezdése alapján a bizottság a Bizottság képviselőjének összehívására ülésezik, és azokat a kérdéseket vitatja meg, amelyekről a Bizottság véleményt kért.

A jogvita alapját képező tényállás

11 1994. január 21-i levelével a görög kormány az alaprendelet 17. cikke alapján kérte a „feta" elnevezés eredetmegjelölésként történő bejegyzését.

12 1996. június 12-én a Bizottság elfogadta a 2081/92/EGK tanácsi rendelet 17. cikkében megállapított eljárás szerint a földrajzi jelzések és eredetmegjelölések bejegyzéséről szóló, 1996. június 12-i 1107/96/EK rendeletet (HL L 148., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 19. kötet, 176. o.). A rendelet 1. cikkének első bekezdése értelmében a rendelet mellékletének A részében, a sajtok rovatban és „Görögország" tagállam neve alatt szereplő „feta" elnevezést oltalom alatt álló eredetmegjelölésként jegyezték be.

13 A Bíróság C-289/96., C-293/96. és C-299/96. sz., Dánia és társai kontra Bizottság ügyben 1996. március 16-án hozott ítéletével (EBHT 1996., I-1541.) hatályon kívül helyezte az 1107/96 rendeletet annyiban, amennyiben a „feta" elnevezés oltalom alatt álló eredetmegjelölésként került bejegyzésre.

14 Ennek az ítéletnek a 101. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a Bizottság a „feta" elnevezés bejegyzésekor nem vette figyelembe, hogy ezt az elnevezést a Görög Köztársaságon kívül néhány más tagállamban régóta használják.

15 Az említett ítélet 102. pontjában a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság annak a kérdésnek a vizsgálatánál, hogy a „feta" szokásos elnevezés-e, nem vette figyelembe az össze tényezőt, amelyre pedig az alaprendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerint köteles lett volna.

16 Ezen ítélet alapján a Bizottság 1999. május 25-én elfogadta az 1070/99/EK rendelet mellékletének módosításáról szóló 1107/96 rendeletet (HL L 130., 18. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 25. kötet, 274. o.), amely törölte a „feta" elnevezést az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásából, valamint a 1107/96 rendelet mellékletéből.

17 1999. október 15-i levelével a Bizottság kérdőívet küldött a tagállamoknak a „feta" elnevezésű sajtok előállításáról és fogyasztásáról, valamint arról, mennyire ismert ez az elnevezés az egyes tagállamok fogyasztói számára.

18 A kérdőívekre adott válaszokat a tudományos bizottság elé terjesztették, amely 2001. április 24-én meghozta véleményét (a továbbiakban: a tudományos bizottság véleménye). A bizottság ebben a véleményében egyhangúlag amellett foglalt állást, hogy a „feta" elnevezés nem szokásos jellegű.

19 2002. október 14-én a Bizottság elfogadta a megtámadott rendeletet. Ez alapján a „feta" elnevezést újból bejegyezték az oltalom alatt álló eredetmegjelölések nyilvántartásába.

20 Az említett rendelet 1. cikke szerint:

„A »Φέτα« (Feta) név oltalom alatt álló eredetmegjelölésként bejegyzésre kerül a 2081/92/EGK rendelet 6. cikkének (3) bekezdésében előírt, »Oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartása« elnevezésű nyilvántartásba.

Az 1107/96/EK rendelet mellékletének A) része a »Sajtok« »Görögország« cím alatt a »Φέτα« (Feta) névvel egészül ki."

21 A megtámadott rendelet (20) preambulumbekezdése értelmében:

„(20) A tagállamok által küldött tájékoztatás szerint a Közösség területén ténylegesen feta névvel illetett sajtok – valamilyen markáns, görög jellegű szöveg vagy rajz feltüntetésével – kifejezetten vagy burkoltan görög földrajzi

területre, kultúrára vagy hagyományra utalnak még akkor is, ha előállításuk Görögországon kívül, más tagállamban történt. Így az értékesítési stratégia részeként szándékosan sugalmazzák a feta elnevezés és Görögország közötti kapcsolatot, kihasználva ezzel az eredeti termék jó hírét, ami a fogyasztók megtévesztésének valóságos kockázatát jelenti. Kisebbségben vannak azok a nem görögországi eredetű, de a Közösségben ténylegesen feta néven forgalmazott sajtok, amelyek címkéjén nincsen közvetlen vagy közvetett utalás Görögországra, és a ténylegesen ily módon forgalmazott sajt mennyisége a közösségi piac nagyon kis részét képviseli."

22 A nevezett rendelet (33)–(37) preambulumbekezdéséig:

„(33) A Bizottság tudomásul vette a Tudományos Bizottság tanácsadói véleményét. Úgy véli, hogy a tagállamok által benyújtott, illetve a Bizottság által végzett vagy végeztetett vizsgálatokból kitűnő jogi, történeti, kulturális, politikai, társadalmi, gazdasági, tudományos és műszaki adatok átfogó elemzése révén az a következtetés vonható le, hogy a 2081/92/EGK rendelet 3. cikkében a szokásos elnevezés tekintetében megkövetelt kritériumok egyike sem teljesült, következésképpen a feta név nem lett »a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer olyan elnevezése, amely - bár arra a helyre vagy régióra utal, ahol e terméket vagy élelmiszert eredetileg állították elő vagy hozták forgalomba - a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer közismert elnevezésévé vált«.

(34) Mivel a feta elnevezés szokásos elnevezésként nem kapott megerősítést, a Bizottság a 2081/92/EGK rendelet 17. cikkének (2) bekezdésével összhangban ellenőrizte, hogy a görög hatóságoknak a feta név oltalom alatt álló eredetmegjelölésként történő bejegyzése iránti kérelme eleget tesz-e az ugyanazon rendelet 2. és 4. cikkében foglaltaknak.

(35) A feta név a 2081/92/EGK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében hagyományos nem földrajzi elnevezés. A rendelkezésben említett "régió" és »hely« kifejezés közigazgatásilag nem, csak geomorfológiai szempontból értelmezhető, mivel egy adott termékben megtestesülő természeti és emberi tényezők túlnyúlhatnak a közigazgatási határokon. A fenti 2. cikk (3) bekezdése értelmében azonban egy elnevezés által takart földrajzi terület nem feltétlenül jelent egy egész országot. A feta név esetében ezért megállapítást nyert, hogy a 2081/92/EGK rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának második francia bekezdésében említett meghatározott földrajzi terület csak Görögország szárazföldi részét és Leszbosz nomoszt jelenti a többi sziget és szigetcsoport nélkül, mivel azokhoz nem kapcsolódnak a szükséges természeti és/vagy emberi tényezők. Másfelől a földrajzi terület közigazgatási meghatározását finomították és pontosították, mivel a görög hatóságok által benyújtott termékleírás kötelező kumulatív követelményeket tartalmaz: különösen a nyersanyag származási területét korlátozták jelentős mértékben, mivel a feta sajt előállításához felhasznált tejnek a hagyományosan tenyésztett helyi juh- és kecskefajtáktól kell származnia, amelyek takarmányozása a figyelembe vehető régiók legelőinek növényzetére épül.

(36) A közigazgatási meghatározás alá tartozó és a termékleírás követelményeit kielégítő földrajzi terület elég egységes ahhoz, hogy eleget tegyen a 2081/92/EGK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában és a 4. cikk (2) bekezdésének f) pontjában foglalt követelményeknek. A feta sajt nyersanyagát szolgáltató juhok és kecskék tartásának lényegi elemét jelentő külterjes és vándorlegeltetés évszázados hagyománnyal bír, ami elősegítette az időjáráshoz és annak a honos növényzetre gyakorolt hatásához való alkalmazkodást. Ez kistermetű, őshonos juh- és kecskefajták kialakulásához vezetett, amelyek különlegesen szívósak és ellenállók, olyan környezetben is képesek a túlélésre, ahol az élelem kis mennyiségben, minőségét tekintve viszont rendkívül változatos növényi összetételben áll rendelkezésre - ez adja meg a végtermék sajátságos, különleges aromáját és zamatát. A fenti természeti és sajátságos emberi tényezők, különösen a préselés nélküli szűrést előíró hagyományos gyártási módszer kölcsönhatása révén szerzett a feta sajt kiváló nemzetközi hírnevet.

(37) Mivel a görög hatóságok által benyújtott termékleírás tartalmaz minden, a 2081/92/EGK rendelet 4. cikkében előírt információt, és a leírás formai elemzése során nem derült fény semmilyen nyilvánvaló értékelési hibára, a feta nevet oltalom alatt álló eredetmegjelölésként kell bejegyezni."

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

23 A C-465/02. sz. ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:

— semmisítse meg a megtámadott rendeletet;

— a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

24 A C-466/02. sz. ügyben a Dán Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:

— semmisítse meg a megtámadott rendeletet;

— a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

25 A Bizottság mindkét ügyben azt kéri, hogy a Bíróság:

— utasítsa el a keresetet;

— a felperest kötelezze az eljárási költségek viselésére.

26 A Bíróság elnöke 2003. május 13-i és június 3-i végzésével engedélyezte a Francia Köztársaság, illetve Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága beavatkozását a felperes kereseti kérelmeinek támogatására, valamint a Görög Köztársaság beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatására.

27 A Bíróság elnöke 2005. január 13-i végzésével egyesítette a C-465/02. és C-466/02. sz. ügyeket a szóbeli szakasz lefolytatása és az eljárást befejező ítélet meghozatala céljából.

Az elfogadhatóságról

28 A görög kormány előadja, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Dán Királyság késedelmesen terjesztette elő a keresetét. A megtámadott rendeletet 2002. október 15-én hirdették ki. Mivel a kereseteket csak 2002. december 30-án nyújtották be, nem tartották be az EK 230. cikk ötödik bekezdésében megállapított két hónapos határidőt.

29 Ez az érvelés nem fogadható el. A keresetindítási határidő az eljárási szabályzat 81. cikkének (1) bekezdése szerint ugyanis a szóban forgó jogi aktus kihirdetésétől számított tizennegyedik nap végétől kezdődik. Ehhez hozzá kell számítani az eljárási határidőknek az eljárási szabályzat 81. cikkének (2) bekezdése szerinti meghosszabbodását, vagyis további tíz napot. Ezeket a szabályokat figyelembe véve a jelen keresetet határidőn belül nyújtották be.

Az ügy érdeméről

Az első jogalapról

30 A német kormány az alaprendelet 15. cikkében meghatározott bizottság (a továbbiakban: a rendelet szerinti bizottság) eljárási szabályzatának megsértését sérelmezi, valamint az Európai Gazdasági Közösség által használt nyelvek meghatározásáról szóló, 1958. április 15-i 1. tanácsi rendelet (HL 1958. 17., 385. o., magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 3. o.) megsértését. A rendelet szerinti bizottság 2001. november 20-i ülésén vizsgálandó iratokat a német kormánynak nem az ülés előtt tizennégy nappal és nem német nyelven küldték meg.

31 A Bíróság elé terjesztett észrevételek szerint a rendelet szerinti bizottságnak a nevezett ülés időpontjában még nem volt eljárási szabályzata. Ezért eljárási mintaszabályzatot kell alapul venni – az 1999/468/EK tanácsi határozatot (HL 2001. C 38., 3. o., magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 124. o.).

32 Ennek 3. cikke (1) és (2) bekezdése értelmében:

„1. Az elnök a 13. cikk (2) bekezdésének megfelelően rendszerint az ülést megelőzően legkésőbb 14 naptári nappal megküldi a bizottság tagjainak a meghívót, a napirendet és azoknak az intézkedéseknek a tervezetét, amelyekre vonatkozóan a bizottság véleményét kérik, továbbá valamennyi munkadokumentumot [...].

2. Sürgős ügyekben és azonnal végrehajtandó intézkedések meghozatalakor az elnök a bizottság tagjának indítványára vagy saját kezdeményezésből az (1) bekezdésben megállapított határidőt az ülés napját megelőző 5 naptári napra rövidítheti [...]."

33 Az 1958. április 15-i 1. rendelet 3. cikke szerint :

„Azokat az okmányokat, amelyeket a Közösség valamely intézménye küld egy tagállamnak vagy a tagállamok valamelyikének joghatósága alá tartozó személynek, az adott állam nyelvén kell megszövegezni."

34 Megállapítható, hogy a Bizottság 2001. november 9-i elektronikus levelével megküldte a meghívót a német kormánynak a rendelet szerinti bizottság 2001. november 20-i ülésére. A meghívóban első napirendi pontként a feta-ügyben folytatandó véleménycsere szerepelt. A Bizottság az elektronikus levélhez két mellékletet csatolt, mindkettőt angol és francia nyelven is. Az egyik a Bizottság 1999. október 15-i, a feta előállítására, fogyasztására és ismertségére vonatkozó kérdőívére

adott tagállami válaszokat összegezte. A másik melléklet a tudományos bizottságnak az említett ügyhöz kapcsolódó véleményének tervezetét tartalmazta.

35 A rendelet szerinti bizottság 2001. november 20-i ülésén a német küldöttség kérte ennek a két mellékletnek a német szövegét. Megállapítható, hogy ezt a német küldöttség egyáltalán nem kapta meg.

36 Még ha feltételezzük is, hogy nem felel meg az 1. rendelet 3. cikkének az, hogy nem volt meg a német nyelvű szöveg, az ilyen fajta szabálytalanság nem eredményezi a megtámadott rendelet megsemmisítését.

37 Ilyen eljárási szabálytalanság ugyanis csak akkor vonja maga után a végül elfogadott jogi aktus megsemmisítését, ha e szabálytalanság hiányában az eljárás más eredményre vezetett volna (lásd e tekintetben a 209/78-215/78. és 218/78. sz., Van Landewyck és társai kontra Bizottság egyesített ügyben 1980. október 29-én hozott ítélet [EBHT 1980., 3125. o.] 47. pontját; a 128/86. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1987. október 20-án hozott ítélet [EBHT 1987., 4171. o.] 25. pontját és a C-142/87. sz., Belgium kontra Bizottság, ún. „Tubemeuse" ügyben 1990. március 21-én hozott ítélet [EBHT 1987., I-959. o.] 48. pontját).

38 A szóban forgó ülésen a rendelet szerinti bizottság csupán kerekasztal-beszélgetést tartott a „feta"-ügyről és a Bizottság kérdőívének eredményéről. A bizottság a rendeletre tett bármely javaslatot csak később, a 2002. május 16-i ülésen vizsgált. Ekkor azonban a bizottságnak nem sikerült elérnie a javaslat elfogadásához szükséges minősített szavazattöbbséget. 2002. június 27-i ülésén aztán a Tanács sem tudta elfogadni a rendeletre tett javaslatot ugyanebben a tárgyban, szintén a minősített többség hiánya miatt. A Németországi Szövetségi Köztársaság mindkét ülésen az előterjesztett javaslat ellen szavazott. Még ha a 2001. november 20-i ülésen

rendelkezésére állt volna is a tagállamnak a két szóban forgó irat német szövege, akkor sem léphetett volna fel eredményesebben az említett javaslat ellen.

39 Mivel a Tanács nem fogadott el rendeletet, a Bizottság az alaprendelet 15. cikkének (5) bekezdése alapján maga fogadta el a megtámadott rendeletet. Ez a szerv ezáltal hatáskörrel rendelkezett arra, hogy saját felelősségi körében meghozza a tervezett intézkedéseket.

40 Ilyen feltételek mellett annak a körülménynek, hogy a rendelet szerinti bizottságot 2001. november 20-i ülésére kevesebb mint 14 nappal korábban hívták össze, és hogy az ülésen nem állt rendelkezésre a szóban forgó két irat német szövege, nem volt semmilyen kihatása a végül meghozott intézkedésre.

41 Következésképpen az első jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról

42 A német kormány az alaprendelet 2. cikke (3) bekezdésének megsértésére hivatkozik. A „feta" szó az olasz nyelvből ered, és „szeletet" jelent. A XVII. században került át a görög nyelvbe. A „feta" elnevezést nemcsak Görögországban, hanem a Balkán és a Közép-Kelet országaiban is használják sós

lében pácolt sajtokra. Tévesen vizsgálta a bizottság a megtámadott rendelet preambulumbekezdéseiben azt, hogy szokásossá vált elnevezés-e a „feta". Mivel ez a szó legelőször is nem földrajzi kifejezés, a Bizottságnak azt kellett volna bizonyítania, hogy a szóhoz olyan földrajzi jelentés társult, amely nem terjed ki valamely tagállam egész területére. Azt a területrészt továbbá, amelyet a görög kormány bejegyzési kérelmében megjelölt, mesterségesen alakították ki; létezését sem a hagyomány, sem a közvélekedés nem támasztja alá. A feta másfelől alapvetően nem, illetve nem kizárólag a földrajzi környezetnek köszönheti minőségét és tulajdonságait; a megtámadott rendelet (36) preambulumbekezdésében szereplő állításokat sem a görög kormány bejegyzési kérelme, sem pedig a tudományos bizottság megállapításai nem támasztják alá. Végül nem egyezik meg a termelési és az előállítási terület, mint ez a görög jogszabályokból, illetve abból is kiderül, hogy a Közösség feta termelésére az égei-tengeri szigeteknek nyújt támogatást.

43 A dán kormány előadja, hogy a „feta" elnevezés nem felel meg a vonatkozó, az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeknek. Erre vonatkozóan az említett kormány szerint elsősorban a kérelmező ország és másodsorban a Bizottság feladata bizonyítani, hogy valamely eredetmegjelölés hagyományos nem földrajzi elnevezésként történő bejegyzésének fennállnak a feltételei. A dán kormány szerint a szóban forgó ügyben a bejegyzés céljából megnevezett földrajzi terület – azaz Görögország szárazföldi része és Lesbos nomosz (közigazgatási egység) – gyakorlatilag egész Görögországot magában foglalja, és nem jelöltek meg olyan objektív ismérveket, amely ezt a területet megkülönböztetné a meg nem nevezett régióktól. A dán kormány kifejti, hogy nincs meg a „feta" sajt és a kérelemben megjelölt földrajzi terület között szükséges kizárólagos kapcsolat azon egyszerű ok miatt, hogy a feta eredetileg a Balkán teljes területéről, nem pedig csupán Görögországból ered. A megjelölt földrajzi terület éghajlati és morfológiai szempontból igen változatos képet mutat, és a görög fetának számos, eltérő ízű fajtája van. A feta nemzetközi hírnevét nem lehet egyértelműen és közvetlenül a megjelölt földrajzi területnek tulajdonítani, hanem a 20. század második felében nagyrészt más államok – többek között a Dán Királyság – jelentős termelésének és kivitelének tudható be.

44 A francia kormány, amely beavatkozóként a német és a dán kormányt támogatja, előadja, hogy az olaszul „szeletet" jelentő „feta" szó nem földrajzi elnevezés. Következésképpen az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdése alkalmazandó. Ez a rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának második francia bekezdésére utal, eszerint a „feta" elnevezést csak akkor lehetne oltalom alatt álló eredetmegjelölésként bejegyezni, ha minősége vagy jellemzői főként vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek, valamint az e meghatározott földrajzi területen folyó termelésnek, feldolgozásnak és előállításnak lenne köszönhető. Egyrészt azonban az említett rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével szemben a fetatermelés földrajzi területe gyakorlatilag a Görög Köztársaság teljes területét lefedi, másrészt pedig a görög területen kívül, többek között Franciaországban hasonló feltételek mellett termelnek fetát, mint a görög területeken. Közösségi támogatásoknak köszönhetően ugyanis a francia sajtkészítő üzemek a kézműves eljáráshoz igazították az ipari technológiát és jelenleg évente 10-12000 tonna fetasajtot termelnek. Ez a két megállapítás kizárja azt, hogy a „feta" elnevezést oltalom alatt álló eredetmegjelölésként jegyezzék be a Görög Köztársaság számára.

45 Az Egyesült Királyság kormánya szintén a német és a dán kormány támogatására avatkozott be, ám észrevételt nem terjesztett elő.

46 A jelen jogvitában megállapítható, hogy a „feta" szó a „szelet" jelentésű olasz „fetta" szóból eredeztethető, és a XVII. században került át a görög nyelvbe. Az is bizonyos, hogy a „feta" nem valamely régió, meghatározott hely vagy ország neve az alaprendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében véve. Ezért ez a szó e rendelkezés alapján nem jegyezhető be eredetmegjelölésként. Legfeljebb az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján lehet bejegyezni, ez a rendelkezés ugyanis

az eredetmegjelölés fogalmát kiterjeszti többek között a hagyományos nem földrajzi elnevezésekre is.

47 Ezen az alapon került bejegyzésre oltalom alatt álló eredetmegjelölésként a „feta" szó a megtámadott rendelettel. A rendelet (35) preambulumbekezdése szerint „[a] feta név a(z) [alap]rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében hagyományos nem földrajzi elnevezés".

48 Ahhoz, hogy ez utóbbi rendelkezés alapján oltalomban részesüljenek, a hagyományos nem földrajzi elnevezéseknek „valamely régióból vagy meghatározott helyről" származó terméket vagy élelmiszert kell megjelölniük.

49 Ezen túlmenően az alaprendelet 2. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésére utaló 2. cikk (3) bekezdése megköveteli, hogy a termék, illetve az élelmiszer minősége vagy jellemzői főként vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek, valamint az e meghatározott földrajzi területen folyó termelésnek, feldolgozásnak és előállításnak legyen köszönhető.

50 E két rendelkezés együttes olvasatából következően a 2. cikk (3) bekezdésében hivatkozott régió vagy hely olyan földrajzi környezetként határozható meg, amelynek – ideértve az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőket is – valamely mezőgazdasági termék vagy élelmiszer sajátos jellemzőit köszönheti. A hivatkozott származási területnek tehát olyan homogén természeti jellemzőket kell megjelenítenie, amelyek elhatárolják a szomszédos területektől (lásd e tekintetben a 12/74. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1975. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1975., 181. o.] 8. pontját).

51 Ezen különböző kritériumok alapján kell megvizsgálni, hogy a származási terület megtámadott rendeletben szereplő meghatározása megfelel-e az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.

52 Mivel a Bizottság e célból a vonatkozó görög jogszabályokra támaszkodik, fel kell idézni, hogy a feta sajt oltalom alatt álló eredetmegjelölésként (OEM) történő elismeréséről szóló, 1994. január 11-i 313025. sz. görög miniszteri rendelet 1. cikke szerint:

„A »feta« elnevezés a Görögországban, konkrétan (»syngekrimena«) az e cikk (2) bekezdésében megnevezett régiókban, juhtejből vagy juh- és kecsketej keverékéből hagyományosan gyártott, sós lében pácolt sajt oltalom alatt álló eredetmegjelölése (OEM).

2. A »feta« gyártásához használt tej kizárólag Macedónia, Trákia, Epirusz, Tesszália, Közép-Görögország, Peloponnészosz régióból és Leszbosz nomoszból származhat."

53 A fetatermelés így meghatározott földrajzi területe kizárólag Görögország szárazföldi részére és Leszbosz nomoszra terjed ki. Nem része ennek a földrajzi területnek Kréta szigete és egyes görög szigetcsoportok, mint a Sporádok, a Kikládok, a Dodekanézosz és a Ión-szigetek.

54 Az ebből a földrajzi területből kimaradt részeket nem lehet elhanyagolhatónak tekinteni. A nemzeti szabályozás által a „feta" elnevezésű sajt termelésére

meghatározott terület tehát nem fedi le a Görög Köztársaság teljes területét. Nem kell ezért azt vizsgálni, hogy az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján valamely elnevezéshez tartozó földrajzi terület lehet-e egy ország egész területe.

55 Meg kell azonban vizsgálni azt, hogy a meghatározott területet mesterségesen alakították-e ki.

56 E tekintetben a 313025. sz. miniszteri rendelet 2. cikke (1) bekezdésének e) pontjában megállapítja, hogy „a feta gyártásához olyan hagyományosan tartott juh- és kecskefajták tejét kell használni, amelyek alkalmazkodtak a fetatermelési területhez, és amelyek táplálkozásának alapja ennek a régiónak a növényzete.

57 A Bíróság elé terjesztett információkból, és különösen a görög kormány által 1994. január 21-én a Bizottsággal a „feta" elnevezés eredetmegjelölésként való bejegyzése céljából közölt leírásból kitűnik, hogy ez a rendelkezés a miniszteri rendelet 1. cikkével összefüggésben arra irányul, hogy meghatározza a vonatkozó földrajzi területet, különösen a geomorfológiai jellemzők (a terület elsősorban vagy félig hegyvidéki jellege), az éghajlati jegyek (enyhe tél, forró nyár és tartós napsugárzás), valamint növénytani adottságok (balkáni középhegységek jellegzetes növényvilága) szempontjából.

58 Ezek az adatok megfelelően jelzik azt, hogy ez a terület homogén természeti jellemzőket jelenít meg, amelyek elhatárolják a szomszédos területektől. Az iratokból kitűnik, hogy Görögország azon részei, amelyek nem tartoznak a meghatározott területbe, nem rendelkeznek ezekkel a természeti tényezőkkel. Ebből tehát kitűnik, hogy a szóban forgó meghatározott területet nem mesterségesen alakították ki.

59 Az égei-tengeri szigeteknek feta termelésére nyújtott támogatásra vonatkozó közösségi szabályozással kapcsolatban igaz, hogy az egyes mezőgazdasági termékek vonatkozásában a kisebb égei-tengeri szigetek javára hozott egyedi intézkedések bevezetéséről szóló, 1993. július 19-i 2019/93/EGK tanácsi rendelet (HL L 184., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 14. kötet, 338. o.) 6. cikkének (2) bekezdése, mielőtt a 2002. február 18-i 442/2002/EK tanácsi rendelet (HL L 68., 4. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 35. kötet, 260. o.) 1. cikkének (4) bekezdésével módosításra került, támogatást nyújtott „az alábbi, helyben előállított sajtok magántárolásához: Feta, legalább két hónapos [...]".

60 Ez a rendelkezés azt bizonyítja, hogy az Égei-tenger kisebb szigetein is termelnek fetát.

61 A Bíróság elé terjesztett észrevételeiben a Bizottság egyébként megerősítette, hogy az Égei-tenger néhány kisebb szigetén helyben állítanak elő fetát.

62 Mindazonáltal azt is tisztázta, hogy ezek a szigetek közigazgatásilag Leszbosz nomoszhoz tartoznak.

63 Ez a nomosz viszont a feta termelési területét meghatározó nemzeti szabályozás által megállapított területbe tartozik.

64 Ebből következik, hogy a 2019/93 rendelet 6. cikkének (2) bekezdése összhangban áll a fetatermelés földrajzi területének a nemzeti szabályozás szerinti és az elnevezés

bejegyzési kérelmében szereplő meghatározásával, tekintve hogy a német kormány által előterjesztett ellentétes érv nem bizonyult megalapozottnak.

65 A felperesek arra hivatkoznak, hogy a feta minősége vagy jellemzői nem köszönhetőek főként vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek, mint ahogy ezt az alaprendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának második francia bekezdése feltételül szabja.

66 Mindazonáltal a megtámadott rendelet (36) preambulumbekezdése számos olyan tényezőt sorol fel, amelyek arra utalnak, hogy a feta túlnyomórészt a meghatározott terület földrajzi sajátosságainak köszönheti jellemzőit. A német kormány állításával szemben ez a megfogalmazás a görög kormány által előterjesztett leíráson alapszik, amely részletesen felsorolja azokat a természeti és emberi tényezőket, amelyeknek a feta sajátos jellemzői köszönhetők.

67 Ezen tényezők körébe tartozik a tartós napsugárzás, a hőmérséklet-ingadozás, a váltakozó legeltetés, a külterjes legelőgazdálkodás és a növényzet.

68 A felperesek nem bizonyították, hogy a Bizottság vonatkozó megállapítása megalapozatlan.

69 Az alaprendelet 2. cikkének (3) bekezdésének megsértésére alapított jogalapot ezért mint megalapozatlant el kell utasítani.

A harmadik jogalapról

70 A német kormány szerint a megtámadott rendelet az alaprendelet 3. cikkének (1) bekezdésébe ütközik. A „feta" szokásossá vált megnevezés a 3. cikk (1) bekezdése értelmében. A Bizottság nem vett megfelelően figyelembe minden tényezőt, többek között a Görögországon kívüli más tagállamokban folyó fetagyártást, a Görögországon kívüli fetafogyasztást, a fogyasztó érzékelését, a nemzeti és közösségi szabályozást és a Bizottság korábbi megítélését. A fogyasztó megtévesztésének a megtámadott rendelet (20) preambulumbekezdésében hivatkozott kockázata nem támaszthatja alá a „feta" elnevezés oltalmát, mivel a termék megtévesztő kiszerelésének nincsen köze ahhoz a kérdéshez, hogy az elnevezés szokásossá vált-e, vagy eredetmegjelölésnek minősül-e.

71 A német kormány szerint továbbá hiányzik annak a megállapításnak az EK 253. cikk szerinti megfelelő indokolása, miért nem vált szokásossá a „feta" elnevezés; e tekintetben nem elégséges egy bizottsági tanácsadó véleményére történő hivatkozás.

72 A dán kormány szerint a Bizottság a megtámadott rendelet elfogadásával megsértette az alaprendelet 3. cikkének (1) bekezdését és 17. cikkének (2) bekezdését, mivel a „feta" szó szokásossá vált elnevezés. Szerinte ha valamely elnevezés kezdettől fogva szokásos jellegű, vagy később vált azzá, akkor visszafordíthatatlanul és örökre megőrzi ezt a jellegét. A kérelmező ország és másodsorban a Bizottság feladata bizonyítani, hogy valamely nem földrajzi elnevezés nem vált szokásossá.

73 A dán kormány kiemeli továbbá, hogy a feta – sem mint elnevezés, sem pedig mint termék – nem kifejezetten Görögországból ered. A fogyasztási és a termelési területbe több balkáni ország is beletartozik. A Görög Köztársaság maga is importált, termelt, fogyasztott vagy exportált „feta" elnevezéssel sajtot, köztük olyat is, amely tehéntejből készült. Valószínű, hogy ezt az elnevezést a görög fogyasztók évek múltán szokásossá vált elnevezésként érzékelték. Más közösségi vagy Közösségen

kívüli államban is, ahol nagy mennyiségben fogyasztanak és termelnek fetát, szokásossá vált elnevezésnek tartják a fogyasztók a fetát. Származási területén kívül is számos tagállamban és harmadik országban megengedetten termelnek és fogyasztanak fetát.

74 A dán kormány szerint továbbá a feta dániai termelése és fogyasztása semmiképpen nem ütközik a tisztességes és hagyományosan gyakorolt kereskedelmi szokásokba, és nem idézi elő a megtévesztés tényleges kockázatát sem, mivel a dán jog már 1963 óta előírja a „dán feta" elnevezést. Az, hogy a feta szokásossá vált elnevezés, a közösségi jogalkotó – köztük a Bizottság – rendelkezéseinek és jogi aktusainak összességéből következik.

Az elnevezés szokásos jellegéről

75 Emlékeztetni kell arra, hogy az alaprendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerint:

„Annak megállapítása érdekében, hogy az elnevezés szokásossá vált-e, vagy nem, az összes tényezőt figyelembe kell venni, különösen:

— az azon tagállamban fennálló körülményeket, ahonnan az elnevezés ered, illetve a fogyasztási területen fennálló körülményeket,

— a többi tagállamban fennálló körülményeket,

— a vonatkozó nemzeti vagy közösségi jogszabályokat."

76 A dán kormány azon érvével kapcsolatban, miszerint a „feta" szó balkáni eredetű sajtfélét jelent, megállapítható, hogy sós lében pácolt sajtot régóta nemcsak Görögországban, hanem a Balkán más országaiban és a Földközi-medence délkeleti részén is termelnek. Ezekben az országokban azonban az ilyen sajtokat nem „feta" néven ismerik, hanem másként nevezik, mint ez a tudományos bizottság véleménye B pontjának a) alpontjából kiderül.

77 Magában a Görög Köztársaságban folyó termelést illetően a dán kormány nem vitatottan azt állítja, hogy 1988-ig importáltak Görögországba „feta" elnevezéssel olyan sajtot, amelyet nem hagyományos görög módon, tehéntejből készítettek, és 1987-ig gyártottak ennek a tagállamnak a területén olyan sajtot, amely nem hagyományos módon és többek között tehéntejből készült.

78 El kell ismerni, hogy ha ez a gyakorlat folytatódna, akkor a „feta" elnevezés szokásos elnevezéssé válna. Le kell szögezni mindazonáltal, hogy az élelmiszertörvény „sajttermékek" címet viselő 83. cikkének módosítását jóváhagyó, 1988. december 5-i 2109/88. sz. miniszteri rendelet a hagyományos termelést folytató földrajzi terület meghatározásáról rendelkezik. 1994-ben a 313025. sz. miniszteri rendelet a feta sajtra valamennyi rendelkezést egységes szerkezetbe foglalta. Mindez a szabályozás tehát olyan új helyzetet teremtett, amelyben ez a gyakorlat nem ismétlődhet meg.

79 A más tagállamokban folytatott termeléssel kapcsolatban arra kell emlékeztetni, hogy a Bíróság a Dánia és társai kontra Bizottság ítélet (hivatkozás fent) 99. pontjában kimondta, hogy az a körülmény, hogy valamely terméket másik tagállamban adott elnevezéssel jogszerűen forgalmaztak, olyan tényezőnek minősül, amelyet figyelembe kell venni annak megítélésekor, hogy ez az elnevezés időközben szokásossá vált-e az alaprendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében.

80 A Bizottság egyébként elismeri, hogy a Görög Köztársaságon kívül egyes más tagállamokban is gyártanak fetát, így a Dán Királyságban, a Németországi Szövetségi Köztársaságban és a Francia Köztársaságban. A megtámadott rendeletnek a (13)-(17) preambulumbekezdéséig tartó részében az szerepel, hogy a Görög Köztársaság évente mintegy 115 000 tonnát termel. Dániában 1998-ban közel 27 640 tonnát termeltek. A franciaországi termelés 1988 és 1998 között 7 960 és 19 964 tonna között ingadozott. A németországi termelés 1985 óta 19 757 és 39 201 tonna között van.

81 Ezekből a preambulumbekezdésekből az is kiderül, hogy a feta termelését Németországban 1972-ben, Franciaországban 1931-ben, Dániában pedig az 1930-as években kezdték meg.

82 Ezenkívül az is megállapítható, hogy az így termelt sajtot teljességgel jogszerűen forgalmazhatták még Görögországban is, legalábbis 1988-ig.

83 Jóllehet viszonylag jelentős mértékben és hosszú ideig termeltek így, hangsúlyozni kell – a tudományos bizottsági vélemény összefoglalójának első francia bekezdésével egyezően –, hogy a fetatermelés súlypontja továbbra is Görögországban volt.

84 Másfelől az a körülmény, hogy valamely terméket a Görög Köztársaságon kívül más tagállamban jogszerűen gyártanak, csak egy olyan szempont, amelyet figyelembe kell venni az alaprendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében.

85 A különböző tagállamok fetafogyasztását illetően – a termeléssel ellentétben – meg kell jegyezni, hogy a megtámadott rendelet (19) preambulumbekezdéséből következően az egy főre eső éves közösségi fetafogyasztás több mint 85 százalékát Görögország adja. Mint a tudományos bizottság is megállapítja, a fetafogyasztás súlypontja tehát ebben a tagállamban van.

86 A Bíróság elé terjesztett információk arra utalnak, hogy a görögországi fogyasztók többsége földrajzi értelemben, nem pedig szokásos elnevezésként érti a „feta" szót. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy Dániában a fogyasztók többsége szerint szokásossá vált elnevezésről van szó. A többi tagállamot illetően a Bíróságnak nincsen biztos adata.

87 A Bíróság elé terjesztett adatok azt is bizonyítják, hogy a nem görög tagállamokban a fetát rendszeresen olyan címkékkel forgalmazzák, amelyeken a kulturális hagyományokra és a görög civilizációra utalnak. Joggal lehet ebből arra következtetni, hogy ezekben a tagállamokban a fogyasztók a fetát olyan sajtnak tekintik, amely a Görög Köztársasággal van kapcsolatban, még ha valójában valamely másik tagállamban is készült.

88 Ezek a különböző szempontok, amelyek a más tagállamokbeli fetafogyasztásra vonatkoznak, arra utalnak, hogy a „feta" nem szokásossá vált elnevezés.

89 Ami a német kormánynak a megtámadott rendelet (20) preambulumbekezdésének második mondatára irányuló érvét illeti, a jelen ítélet 87. pontjából következik, hogy joggal állítható a Görög Köztársaságon kívüli más tagállamok fogyasztóival

kapcsolatban, hogy „[...] szándékosan sugalmazzák a feta elnevezés és Görögország közötti kapcsolatot, kihasználva ezzel az eredeti termék jó hírét, ami a fogyasztók megtévesztésének valóságos kockázatát jelenti".

90 A német kormánynak ezzel ellentétes előterjesztése tehát nem megalapozott.

91 A nemzeti szabályozást illetően figyelembe kell venni, hogy a megtámadott rendelet tizennyolcadik és harmincegyedik bekezdése szerint a tagállamok közül kizárólag a Görög Köztársaság és a Dán Királyság hozott külön szabályokat a fetára vonatkozóan.

92 A dán szabályozás nem „fetáról", hanem „dán fetáról" tesz említést, ami azt sugallja, hogy a jelző nélküli „feta" elnevezés továbbra is Görögországra utal.

93 Ezen túlmenően – mint azt a Bíróság a Dánia és társai kontra Bizottság ítélet (hivatkozás fent) 27. pontjában megállapította – a „feta" elnevezést az osztrák Köztársaság és a Görög Királyság között 1972. június 20-án, a két állam között a származásmegjelölések, eredetmegjelölések és a mezőgazdasági, kézműves és ipari termékek elnevezései oltalmára vonatkozó, 1970. június 5-i megállapodás végrehajtásához kötött egyezmény (BGBL. 378/1972 és 379/1972) részesíti oltalomban. Ezt az elnevezést azóta osztrák területen kizárólag görög termékekre használhatják.

94 Mindezekből az következik, hogy a vonatkozó nemzeti szabályozások alapján a „feta" nem szokásossá vált elnevezés.

95 Ami azonban a közösségi szabályozást illeti, a közös vámtarifa szerinti nómenklatúrában és a közösségi export-visszatérítési szabályozásban a „feta" elnevezés a származási tagállamra való utalás nélkül szerepel.

96 Ez utóbbi szabályozás és a vámnómenklatúra azonban a vámjogra vonatkoznak, és nem irányulnak a ipari tulajdonhoz fűződő jogok szabályozására. Ezek a rendelkezések ezért a jelen szövegösszefüggésben nem döntők.

97 A Bizottság korábbi megítélésére vonatkozóan megállapítható, hogy 1985. június 21-én egy európai képviselő írásban feltett 13/85. sz. kérdésére a Bizottság a következőket válaszolta: „[...] a feta egy sajttípus, és nem egy eredetmegjelölés." (HL C 248. 1985.9.30., 13. o.).

98 E tekintetben azonban utalni kell arra, hogy ebben az időben az eredetmegjelölések és a földrajzi jelzések még nem álltak közösségi oltalom alatt, ezt az alaprendelet teremtette meg első ízben. Amikor ez a válasz született, a „feta" elnevezést Görögországban csak a hagyományos szokások oltalmazták.

99 Mindezekből az következik, hogy több releváns és jelentős tényező utal arra, hogy ez a szó nem szokásossá vált elnevezés.

100 Ezekre a szempontokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság jogszerűen határozott úgy a megtámadott rendeletben, hogy a „feta" szó nem szokásossá vált elnevezés az alaprendelet 3. cikke értelmében.

Az indokolásról

101 Végül azzal az érvvel kapcsolatban, miszerint nem elegendően indokolt az a megállapítás, hogy a „feta" elnevezés nem szokásossá vált elnevezés, egyrészt a tudományos bizottsági vélemény alkalmazási körét, másrészt az indokolás részletességének mértékét kell megvizsgálni.

102 Az említett rendelet (11)–(33) preambulumbekezdésig tartó részében, valamint a (33) preambulumbekezdésében a Bizottság maga is vizsgálja a „feta" szó szokásossá vált jellegét. Csak a (22)–(32) preambulumbekezdésig tartó részben ismétli meg a Bizottság a tudományos bizottság véleményét. Nem helytálló ezért azt állítani, hogy az említett rendeletben a „feta" szó szokásossá vált jellegére vonatkozó indokolás kizárólag ennek a véleménynek az ismétlése.

103 A 93/53 határozat szerint a tudományos bizottságot a Bizottság állította fel és tagjait a Bizottság nevezi ki. A bizottság a Bizottság képviselőjének összehívására ülésezik, és azokat a kérdéseket vitatja meg, amelyekről a Bizottság véleményt kért.

104 E rendelkezések szerint a Bizottság saját megítélése szerint szabadon terjeszthet eredetmegjelölésekre vonatkozó kérdéseket a bizottságba kinevezett szakértők elé– mint ezt a jelen ügyben is tette —, hogy segítsenek tisztázni a problémát. Annak eldöntése is a Bizottságra tartozik, milyen mértékben támaszkodik a bizottsági véleményre.

105 A megtámadott rendelet (33) preambulumbekezdéséből következően a Bizottság a jelen esetben magáévá tette a tudományos bizottság által kidolgozott iránymutatásokat. Ez az eljárás megfelel mind a 93/53 határozat, mind pedig az EK 253. cikke rendelkezéseinek.

106 Azzal kapcsolatban, mennyire részletes a megtámadott rendelet indokolása arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a „feta" szó szokásos jellegű-e, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikk szerinti indokolásnak meg kell felelnie az adott jogi aktus jellegének, és pontosan és egyértelműen kell kifejezésre juttatnia a jogi aktust kibocsátó szerv érvelését úgy, hogy az érintett megismerhesse a megtett intézkedés indokait és a hatáskörrel rendelkező bíróság gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét (lásd a C-328/00. sz. Weber-ügyben 2002. február 7-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-1461. o.] 42. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ugyanakkor a jogi aktus kibocsátója nem köteles állást foglalni azokkal a tényezőkkel kapcsolatban, amelyek egyértelműen másodlagosak, és nem kell esetleges feltételezésekbe sem bocsátkoznia (lásd e tekintetben a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 64. pontját).

107 A megtámadott rendelet (11)–(33) preambulumbekezdésig tartó részében a Bizottság egyértelműen kifejti azokat a lényeges szempontokat, amelyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a „feta" az alaprendelet 3. cikke értelmében nem szokásossá vált elnevezés. Ez az ismertetés az EK 253. cikk értelmében elegendő indokolásnak minősül.

108 Következésképpen nincsen alapja annak az érvnek, miszerint nem elegendő a megtámadott rendelet indokolása azzal a megállapítással kapcsolatban, hogy a „feta" elnevezés nem szokásos jellegű.

109 Ebből következően az alaprendelet 3. cikke (1) bekezdésének és az EK 253. cikke megsértésére alapított jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

110 Mindezekre a szempontokra tekintettel a jelen keresetet el kell utasítani.

A költségekről

111 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Németországi Szövetségi Köztársaságot és a Dán Királyságot, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 4. §-ával összhangban a Görög Köztársaság, a Francia Köztársaság és az Egyesült Királyság – mint beavatkozók – maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) **A kereseteket elutasítja.**

2) **A Németországi Szövetségi Köztársaságot kötelezi a C-465/02. sz. ügy és a Dán Királyságot C-466/02. sz. ügy költségeinek viselésére.**

3) **A Görög Köztársaság, a Francia Köztársaság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások